

Лідскія авантурнікі

Спатрэбілася тры дні чакання ў доўгай памежнай чарзе, каб лідскія хлопцы, Лявон, Сяржук і Мар'ян, зразу мелі, што да заповітнага моманту перасячэння беларуска-польскай мяжы застаецца не менш тыдня.

— Так мы пяты не нагрэем, — заявіў у распачы Лявон. — Тут мясцовыя кантрабандысты няведама што вырабляюць. Лезуць без чаргі, як міністр у бардэль, а ты стой тут аж да сканчэння свету. Трэба і нам спрабаваць штосьці мяняць.

— Палезлі і мы нахабна, як усе нармальныя людзі, — прапаноўвае Мар'ян. — Чаго нам звяртаць увагу на гродзенцаў, калі яны нас не заўважаюць. Робім морду плугам, прыкідваемся кучай смецця і наперад.

— Ага, глядзі, — не пагаджаецца Сяржук. — Дастанем па смаркачах і зноў станем у хвост чаргі. У гродзенскіх тут усё схоплена. Паўсюль знаёмыя. Ды іх тут значна больш чым нас. Мусім дзеіць не цвердалоба і шукаць ражна на свой азадак, а перамагчы гэтых самаўпэўненых цецерукоў інтэлектам.

Лявон з Мар'янам перакінуліся здзіўленымі позіркамі. Яны недзе чулі слова „інтэлект”, ды нават ведалі, як ім здавалася, што яно значыць. Але пачуць гэта

з вуснаў Сержука не чакалі. Ды яшчэ вось так, проста, нібы той апавядаў пра прычыны непазбежнасці эканамічнага крызісу еўрапейскіх краін з-за павышэння коштаў акцый нафтавых кампаній Амерыкі. Лявон нават напужаўся. У галаве мільганула думка, што ў Сержука хутчэй за ўсё праблемы з мазгамі — перамёрз, хіба, на марозе.

— Можна не будзем нічога лішняга выдумляць, — прапаноўвае ён, — а проста падыдзем да міліцыянта, які кантралюе чаргу, і купім у яго талончык. І без праблемаў паедзем без чаргі. Многія так робяць. На гэтых талонах некаторыя зарабілі больш, чым жыд на золаце. Таму міліцыя з памежнікамі вечна варагуюць, якая служба павінна сачыць за парадкам і выдаваць талоны з нумарам у чарзе. Спекулююць тымі талонамі як хочуць. Прадаюць направа і налева. Бойкі за гэты прывілей дапаўзлі ажно да міністэрскіх кабінетаў. Вядома ж, прадаўцы талонаў дзеляцца са сваім начальствам. А аднойчы, распавядалі неяк слонімскія хлопцы, міліцыянты і памежнікі за права на валоданне тымі талонамі за зброю хапіліся. Амаль не перастралілі адзін аднаго.

— Вось! — радасна закрычаў Сяржук. — Вось што нам трэба! Купляем у міліцыянта талоны, ксерым іх, апранаемся ў міліцэйскія мундзіры і самі пачынаем тыя талоны прадаваць. Гэта тое, на чым і трэба зарабляць. І за мяжу ездзіць не трэба, дзерці свой пуп за пару смярдзючых златовак.

— Гэта авантура, — спалохаўся Мар’ян. — Зловяць і пасадзяць.

— Не смяшы мяне і не нервай, — „супакоіў” яго Сяржук. — Ніхто нас не зловіць. Галоўнае, як мундзіры апранем, быць цвярозымі як ксёндз у нядзелю. Па-першае, іх талоны — звычайная папера з пячаткай. Зробім такую, што ніхто не адрозніць. А каб і злавілі нас, то што? Яны ж самі незаконна спекулююць тымі талонамі. Скандал ім непатрэбны. Адпусцяць нас і ўсё на гэтым.

На наступны дзень тры новыя „міліцыянты” пачалі гандляваць „талонамі”. Па дваццаць долараў за адзін. Людзі куплялі іх і ехалі за мяжу без чаргі. Хлопцы толькі паспявалі складваць грошы. Ні сапраўдныя міліцыянты, ні памежнікі не адрознівалі іх падробленых талонаў ад арыгіналаў. Толькі на трэці дзень нейкі кантрабандыст, купляючы квіток у сапраўднага міліцыянта, спытаўся, чаму ў таго талоны па трыццаць долараў, а ў міліцыянта на пачатку чаргі на дзесяць дзяляраў таннейшыя.

Праз паўгадзіны кантрабандысты на памежным пераходзе Брузгі — Кузніца назіралі дзіўную з’яву. Каля пятнаццаці міліцыянтаў, з ашалелымі ад злосці і нянавісці тварамі, „мясілі” трох сваіх калегаў. Білі іх нагамі, рукамі, палкамі і нават прыкладамі аўтаматаў. Шкода было тую тройку, але кантрабандысты не ўмешваліся. Палічылі, што міліцыя чагось не падзяліла між сабой. І хутчэй за ўсё прыбытку за „левыя” талоны.

Яшчэ праз гадзіну тры збітыя ў горкі яблык хлопцы, у падраных міліцэйскіх мундзірах, ехалі на машыне з Гродна ў Ліду.

— Казаў табе, што пападземся, — уздыхнуў адзін.

— І што? — адказаў іншы. — На нас усё зажывае як на сабаку. Затое зарабілі за гэтыя тры дні больш, чым за паўгода гандлярства.

— Што праўда, то праўда, — адгукнуўся трэці, прыкладваючы мокрую ганучу да разбітага носа. — Трэба яшчэ штось такое прыдумаць. На такіх авантурах, я бачу, найлепшы прыбытак.